

Súťažný poriadok pre Working Testy Retrieverov

spracované podľa Working Retriever SK

DKo 12.4.2017

Úvod

1. Working Test = pracovný test. Working Tests of Retrieving (ďalej WTR) sú pracovnými testami v prinášaní bez použitia zveri. Zver je nadradená typizovanými atrapami, tzv. dummy [: *dami* :]. WTR je súťaž, ktorej účelom je hodnotenie a udržiavanie pracovných schopností psov mimo poľovnej sezóny.
2. Retriever je nenahraditeľným pomocníkom pri poľovačkách na malú, hlavne pernatú zver. Cieľom WTR je zviditeľnenie najlepších psov na základe ich pracovných schopností. Retriever bol vyšľachtený na prácu „po výstrele“, ku ktorej patrí dobré mapovanie miesta dopadu zveri (marking) a jeho pamätanie si (memory marking), dobrý čuch, dobrý temperament a pracovná iniciatíva (drive) i tzv. „mäkká papuľa“ – pevný, ale nie tvrdý úchop prinášanej zveri.
3. Pôsobenie vodiča na psa je nepostrádateľným doplnkom týchto kvalít. Pes sa má správať kľudne na stanovišti i pri chôdzi pri nohe, ochotne vykonávať požadované povely, a tiež byť ovládateľný pri nasmerovaní do miesta dopadu zveri, ktoré nevidel (blind).

Organizácia WTR

1. Na WTR pes plní úlohy, spravidla 4 až 6. Úlohy simulujú situácie, ktoré sa môžu vyskytnúť na poľovačke, preto musia byť navrhnuté niekým, kto má praktické skúsenosti s prácou psa na poľovačke. Každému psovi musia byť v maximálnej možnej miere pripravené rovnaké podmienky s obmedzením vplyvu šťastia na minimum.
2. Organizátori WTR musia navrhnuť úlohy tak, aby podporili prácu poľovného retrievera a neobmedzovali psov v preukázaní dobrého mapovania a pamätania si miest dopadu zveri a ostatných prirodzených pracovných vlastností. Je veľmi dôležité, aby strelci a hádzači boli rozmiestňovaní vzhľadom na tieto požiadavky.
3. Od psa prinášajúceho dummy sa nesmie vyžadovať, aby prechádzal v tesnej blízkosti iného psa.
4. Organizátori a rozhodcovia musia dbať na bezpečnosť psov a nesmú od psov vyžadovať prekonávanie nebezpečných prekážok.

Riadenie WTR

1. Rozhodnutie rozhodcov je konečné. Účastníci nesmú otvorene spochybňovať rozhodnutie rozhodcu, kritizovať organizátora alebo terén, alebo pomocníkov.
2. Organizátor má právo zamietnuť prihlášku a môže vylúčiť psy zo súťaže. Organizátor smie obmedziť počet štartujúcich v jednotlivých triedach, pričom v takomto prípade o práve štartovať rozhoduje dátumu prijatia prihlášky.
3. Súťažiteľ smú len psy so známym pôvodom zapísané v plemenných knihách FCI. Príslušnosť k plemenám retrieverov nie je nutnou podmienkou. Organizátor môže mimo súťaž dovoliť štart aj psom neznámeho pôvodu.
4. Všetci rozhodcovia musia mať praktické skúsenosti s prácou psa na poľovačke.

5. Všetci vodiči musia dodržiavať pokyny rozhodcov. Rozhodca je oprávnený vylúčiť psa, ak sa jeho vodič neriadi pokynmi rozhodcu alebo zámerne ruší iného súťažiaceho, alebo jeho psa.
6. Žiadny z návštevníkov sa nesmie pohybovať s honcujúcou sa sukou v mieste konania WTR alebo znečistiť akékoľvek miesto využívané súťažiacimi psami.
7. Žiadny pes nesmie mať v priebehu súťaže obojok.
8. Žiadna osoba nesmie fyzicky trestať a hrubo zaobchádzať so psom v priestore WTR. Takéto správanie je penalizované (rozhodnutím rozhodcov) diskvalifikáciou.

Posudzovanie WTR

1. Na WTR sú psy rozdelené do 4 výkonnostných tried: E - beginner (prípravka „elévi“), L - novice (začiatočníci „novici“), M - intermediate (pokročilí), S - open (zdatní „supráci“).

Popis úloh pre jednotlivé triedy je uvedený v prílohe č. 1.

Pes, ktorý v jednej triede získal 3-krát hodnotenie výborný, musí nabudúce štartovať vo vyššej triede. Ak sa pes kvalifikoval do vyššej triedy, návrat do nižšej triedy už nie je možný.

Pes smie štartovať vo vyššej triede bez toho, aby sa do nej nejako kvalifikoval.

2. Na preskúšanie z konkrétnej úlohy prichádza vodič so psom na vôdke. Rozhodca mu na mieste vysvetlí akú úlohu bude pes plniť a čo od neho očakáva. Rozhodca musí dozrieť, aby diváci boli dostatočne vzdialení od priestoru plnenia úlohy.
3. Rozhodcovia majú dať psom príležitosť pracovať tak dlho ako potrebujú - kým na psoch vidno, že sú pri chuti úlohu splniť. Vyzdvihujú sa psy, ktoré potrebujú minimum navádzania a najviac sa páčia z hľadiska pracovných vlôh. Psy, ktoré preukážu schopnosť dobre si pamätať miesta dopadu a pracujú samostatne, by sa mali umiestniť vyššie ako psy, ktoré musia byť navádzané.
4. U retrieverov je vyžadované dobré mapovanie miest dopadu s pohotovým uchopením dummy a rýchlym návratom. Rozhodca nemá tvrdo penalizovať psa za pustenie dummy z dôvodu lepšieho prechytenia - opätovného pevného uchopenia pre ľahšie prinášanie, ktoré si ale neslobodno zamieňať s nedbalým prinášaním a pohadzovaním.
5. Vylučujúce chyby a chyby s následkom nulového hodnotenia úlohy diskvalifikujú psa z akéhokoľvek umiestnenia alebo udelenia ceny v teste.
6. Rozhodcovia sú oprávnení neudelieť žiadnu cenu alebo umiestnenie psovi, pokiaľ podľa ich názoru nepreukázal požadovanú úroveň pre výkonnostnú triedu, v ktorej štartoval.
7. Každá úloha je ohodnotená bodmi. Pri plnení úlohy pes začína s 20 bodmi. Zložitejšia úloha môže byť rozdelená na 2 dielčie podúlohy, každá s 10 bodmi. Chyby sú penalizované stratou bodov.

Poznámka: podľa pravidiel FCI pre IWT nemôže byť hodnotenie úlohy pri 1 závažnej chybe lepšie ako 12 bodov z 20-tich možných a pri viacerých závažných chybách lepšie ako 4 body.

Špecifické pokyny

1. Pred štartom WTR sa musí rozhodca ubezpečiť, že psy majú pridelené správne štartovné čísla.
2. Skúšaný pes musí byť kludný pri nohe a vedený na voľno. Pes musí ostať kludný pri výstrele a dopade dummy a prinášať až na povel. Psy by mali mať zadané aj úlohy z prinášania z vody a z dohľadávky.
3. Na WTR sa používajú iba štandardné zelené dummy (500 g), okrem úloh s použitím odpaľovača (dummy launcher), kde sa používajú dummy špeciálnej konštrukcie.
4. Ak sa pri odhadzovaní dummy strieľa, strelba musí predchádzať hod, pričom strelec nemá stáť ďalej než 35 metrov od miesta dopadu. Pri úlohách, kde pes nevidí miesto dopadu je použitie zbrane voliteľné. Na strelbu sa obvyčajne používajú štartovacie pištole s kalibrom 6 mm.
5. Vzďialenosť miesta dopadu by nemala presiahnuť viac ako 150 metrov od stanovišťa psa.
6. WTR by mali obsahovať najmenej 4 úlohy.
7. **Plusové body:** dobrá ovládateľnosť – odovzdávka – chuť do práce – prirodzená schopnosť zapamätať si miesto dopadu dummy – dohľadávka – nos – tiché navádzanie – rýchlosť pri prinášaní – štýl.
8. **Závažné chyby:** zlá ovládateľnosť a zbytočné rušenie okolia – zlá práca pri nohe – slabý marking a memory marking – nadmerná závislosť na vodičovi – nesústreďenosť a dožadovanie sa pozornosti vodiča na stanovišti – hlasité navádzanie – nedbalé prinášanie – pomalá práca bez veľkej iniciatívy.
9. **Chyby s následkom nulového hodnotenia úlohy:** sledenie za zverou, prenasledovanie zveri – snorenie s dummy v papuli – zámena dummy – neochota vstúpiť do vody – neúspech pri prinášaní – strach zo strelby – neovládateľnosť – vyrážanie – kňučanie – štekание. Ak pes urobí niektorú z týchto chýb, dostáva z úlohy 0. Pri úlohe s nulovým hodnotením je dovolené pokračovať v ostávajúcich úlohách.
10. **Vylučujúce chyby:** agresívne správanie – tvrdá papuľa – fyzické trestanie psa. S vylučujúcou chybou už nie je dovolené pokračovať vo WTR.

Hodnotenie testu

- a) **Výborný** (E - Excellent), ak pes získa viac než 80% z celkového počtu bodov testu (súčtu počiatočných bodov všetkých úloh), pričom zo žiadnej úlohy nezíska nulové hodnotenie.
- b) **Veľmi dobrý** (VG - Very Good), ak získa viac než 70% do 80% z celkového počtu bodov testu, pričom zo žiadnej úlohy nezíska nulové hodnotenie.
- c) **Dobrý** (G - Good), ak získa viac než 60% do 70% z celkového počtu bodov testu, pričom zo žiadnej nezíska nulové hodnotenie.
- d) **Obstál** (P - Passed), ak získa viac než 50% do 60% z celkového počtu bodov testu, pričom zo žiadnej úlohy nezíska nulové hodnotenie.
- e) **Neobstál** (NC - Non Classified), ak nezíska viac než 50% z celkového počtu bodov testu, alebo dostane z niektorej úlohy nulové hodnotenie.
- f) **Mimo súťaž** (OOC – Out of Classification), ak štartoval len cvične, nie súťažne.

Príloha č. 1 súťažného poriadku WTR

popis úloh pre jednotlivé výkonnostné triedy

Pri posudzovaní psa rozhodca pozoruje, ako chodí pes pri nohe, ako je pokojný na stanovišti, ako používa nos, ako dokáže hľadať, aký má marking, ako uchopí dummy, prinesie a odovzdá, ako je ovládateľný a ako spolupracuje s vodcom. Na hodnotenie majú vplyv aj vrodené vlastnosti.

Trieda E

Obedience (základy poslušnosti)

Pes musí ukázať, že je kludný, že reaguje na povely vodiča (povelová technika nie je určená, každý vodič používa vlastné povely) a aj bez vôdzky chodí korektne vedľa nohy vodiča. Cieľom je overiť, že pes je schopný sprevádzať svojho vodiča bez toho, aby ho obmedzoval v pohybe a pozornosti aj v situácii, kedy je rušený prirodzenými vplyvmi okolia (simulované odhadzovaním dummy, pre ktoré pes nie je vyslaný). Psy môžu byť skúšané aj vo dvojiciach – nejedná sa však o klasickú pochôdzku (walk-up).

Marking (mapovanie miesta dopadu)

Pes musí ukázať, že je pozorný, sústredený, schopný zmapovať si miesto dopadu dummy s tým, že na povel dummy rýchlo nájde a korektne prinesie. Vodič smie vyslať psa až na pokyn rozhodcu, do tejto doby pes sedí alebo ide vedľa nohy vodiča. Pri markingu môže byť vyžadované aj prekonanie terénnej prekážky – cesty, terénneho prechodu, krovia, atď.

Marking na vode

Po výstrele je dummy vhodený do vody alebo na protifaľný breh. Pes musí ukázať, že vie korektne plávať. Dopláva k dummy, uchopí ho a čo najrýchlejšie sa vracia späť. Na brehu potom odovzdá dummy do ruky vodiča. Hodnotenie úlohy je rovnaké ako pri markingu na suchu.

Dvojitý marking

Pes si musí zmapovať dve miesta, kam bol dummy odhodnený. Poradie pre prinesenie určí rozhodca. Používajú sa veľké uhly až 180°.

Memory marking (pamätanie miesta dopadu)

Tu sa skúša pamäť psa zapamätať si miesto dopadu dummy. Dummy je odhodnený ako pri markingu, potom však vodič prejde so psom na iné miesto a vyšle ho až po určitej dobe. Je možný aj variant, keď pri návrate z predošlého markingu, bez toho aby to pes videl, je na to isté miesto odhodnený ďalší dummy. Po odovzdaní prvého dummy, je pes vyslaný pre druhý.

Hunting (dohľadávka)

Vo vhodnom priestore je pohodených niekoľko dummy, pričom vodič ani pes nesmú vidieť kde. Na pokyn rozhodcu vodič vyšle psa dohľadať dummy. Rozhodca určí hranicu priestoru, pozdĺž, ktorej sa môže vodič pri navádzaní psa pohybovať. Rozhodca tiež určí koľko dummy musí pes priniesť.

V tejto triede by pracovná vzdialenosť medzi psom a dummy nemala presiahnuť 40 metrov.

Trieda L

V tejto triede môžu byť preskúšané všetky úlohy z triedy E a pokročilejšie typy úloh, do ktorých je možné zaradiť aj rušivé momenty. V tejto triede je prvýkrát skúšaný (prevažne na krátku vzdialenosť) jednoduchý handling, tzn. navádzanie psa do priestoru, kde leží dummy, pričom pes nevidel odhodenie resp. uloženie dummy, a vodičovi je miesto ozrejmene rozhodcom.

Poloblind (prinášanie temer na slepo)

Dummy je odhodený alebo položený tak, aby to vodič ani pes nevideli. Rozhodca vodičovi vysvetlí, kde je dummy a vodič potom musí psa do tohto priestoru naviesť za použitia akustických (hlas, tón píšťalky) a vizuálnych (navádzanie rukou, smerovanie rukou) povelov, pričom sám musí ostať na mieste, z ktorého bol vyzvaný vypustiť psa. **Pri poloblinde pomocník vystrelí smerom k miestu, kde leží dummy.** Vzdialenosť strelca od dummy by nemala byť väčšia ako 35 metrov.

Walk-up (pochôdzka)

Tu sa skúša kľud pri chôdzi pri nohe v spojení s aportovaním. Skupina vodičov so psami postupuje v jednej línii terénom. Po výstrele je odhodený dummy a všetci vodiči a psy zostanú stáť. Na pokyn rozhodcu vyšle vyzvaný vodič svojho psa pre dummy. V priebehu tohto hľadania a prinášania musia ostatné psy zostať v absolútnom kľude vedľa nohy svojho vodcu. Postupne sa preskúšajú všetky psy.

V tejto triede by pracovná vzdialenosť medzi psom a dummy nemala presiahnuť 60 metrov.

Trieda M

V tejto triede môžu byť preskúšané všetky úlohy z tried E a L a nasledujúce typy úloh. Možné sú aj akékoľvek kombinácie týchto úloh.

Viacnásobný marking

Skúša sa schopnosť psa zapamätať si viac miest dopadu dummy. Pes pracuje až na pokyn rozhodcu a dummy prináša v poradí stanovenom rozhodcom.

Blind (prinášanie na slepo)

Dummy je odhodený alebo položený tak, aby to vodca ani pes nevideli. Rozhodca vysvetlí vodičovi, kde je dummy a vodič musí psa do tohto priestoru naviesť za použitia akustických (hlas, tón píšťalky) a vizuálnych (navádzanie rukou, smerovanie rukou) povelov, pričom sám musí ostať na mieste, odkiaľ bol vyzvaný k vypusteniu psa. **Miesto dopadu dummy nemusí byť označené výstrelom.**

Spoločný pohon (nátlačka)

Psi stoja na okraji pohonu. Pomocníci a honci s lomozom natláčajú zver (rozhadzujú dummy) smerom na líniu vodičov so psami. Psy musia celé dianie pozorovať v kľude (na voľno pri nohe) a pamätať si miesta dopadu dummy. Po skončení nátlačky, pomocníci odstránia dummy padnuté do bezprostrednej blízkosti niektorého psa. Následne sú psy jednotlivo vysielané, k prinášaniu dummy. Psy môžu byť vysielané aj pre blindy rozložené na miestach mimo priestoru nátlačky. Vtedy pohon plní funkciu rušivého momentu pre blindy.

V tejto triede by pracovná vzdialenosť medzi psom a dummy nemala presiahnuť 80-100 metrov.

Trieda S

V tejto najvyššej triede je možné použiť akúkoľvek disciplínu stanovenú pre predchádzajúce triedy. Nie je obmedzený výber disciplín, vzdialenosť, na ktorú psy pracujú, by nemala presiahnuť 150 metrov.

